

PHÁT TRIỂN KINH TẾ TƯ NHÂN LÀ MỘT ĐỘNG LỰC QUAN TRỌNG NHẤT CỦA NỀN KINH TẾ QUỐC GIA TRONG KỶ NGUYÊN PHÁT TRIỂN MỚI

● TRỊNH VIỆT TIẾN

Khoa Kinh tế, Học viện Hành chính và Quản trị công

TÓM TẮT:

Khu vực kinh tế tư nhân luôn đóng góp quan trọng vào phát triển kinh tế quốc gia, với số lượng doanh nghiệp lớn, đóng góp tỷ trọng cao vào nền kinh tế, tuy nhiên kinh tế tư nhân vẫn đối mặt với nhiều rào cản, chưa phát triển tương xứng với tiềm năng. Với quyết tâm của Đảng, nhằm thực hiện tốt mục tiêu phát triển đất nước trong kỷ nguyên phát triển mới, bài viết đi vào nghiên cứu một số giải pháp nhằm phát triển kinh tế tư nhân với tầm vóc mới, đáp ứng phát triển đất nước trong kỷ nguyên phát triển mới.

Từ khóa: phát triển kinh tế, kinh tế tư nhân, kinh tế quốc gia.

1. Đặt vấn đề

Ở Việt Nam, phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa là sự đột phá quan trọng trong tư duy lý luận và thực tiễn triển khai của Đảng và Nhà nước ta, đây cũng là đặc trưng rất riêng của Việt Nam. Trải qua các giai đoạn phát triển kinh tế đất nước, khu vực kinh tế tư nhân luôn là một phần quan trọng và ngày càng khẳng định vai trò của mình trong nền kinh tế, đóng góp tích cực vào sự tăng trưởng GDP toàn quốc, gia tăng việc làm và thúc đẩy đổi mới sáng tạo cũng như nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia.

Để phát triển khu vực kinh tế tư nhân, Đảng và Nhà nước đã ban hành nhiều chủ trương, chính sách khuyến khích và tạo điều kiện để kinh tế tư nhân phát triển bền vững. Nhờ có những chủ trương và chính sách của Nhà nước đã thúc đẩy khu vực kinh tế tư nhân phát triển và đạt được những thành tựu đáng kể

về cả số lượng, quy mô hoạt động và mức độ đóng góp cho nền kinh tế. Tuy nhiên, khu vực này vẫn chưa phát triển xứng tầm và còn tồn tại nhiều hạn chế, như: khó tiếp cận vốn, công nghệ, chất lượng nguồn nhân lực và những rào cản trong cơ chế, chính sách.

Trong bối cảnh đất nước đang bước vào kỷ nguyên vươn mình, khi Nhà nước đang yêu cầu đẩy mạnh quá trình chuyển đổi kinh tế số, đổi mới sáng tạo và hội nhập kinh tế quốc tế sâu rộng, việc phát triển khu vực kinh tế tư nhân bền vững trở thành yêu cầu cấp thiết. Điều này đã được Bộ Chính trị thể hiện trong Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 4/5/2025 về phát triển kinh tế tư nhân, với những sự thay đổi mạnh mẽ về nhận thức và quan điểm chỉ đạo của Đảng, khi xác định kinh tế tư nhân là một trong những động lực quan trọng nhất của nền kinh tế quốc gia hiện nay.

Xuất phát từ yêu cầu thực tiễn đó, bài nghiên cứu

tập trung vào phân tích và đề xuất các giải pháp nhằm phát triển kinh tế tư nhân xứng tầm với kỳ vọng của Đảng và Nhà nước, đáp ứng yêu cầu phát triển kinh tế quốc gia trong kỷ nguyên phát triển mới.

2. Mục tiêu khẳng định vai trò của kinh tế tư nhân trong nền kinh tế Việt Nam

Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 của Bộ Chính trị đã xác định rõ mục tiêu phát triển khu vực kinh tế tư nhân theo 2 giai đoạn cụ thể: từ năm 2025 đến năm 2030 và từ năm 2030 đến năm 2045. Trong đó, khu vực kinh tế tư nhân được xác định trở thành một trong những động lực quan trọng của nền kinh tế đất nước với vai trò tiên phong trong phát triển khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số.

Theo đó, Việt Nam phấn đấu đến năm 2030 đạt mức 2 triệu doanh nghiệp và khu vực kinh tế tư nhân, đóng góp khoảng 55-58% GDP vào nền kinh tế quốc gia, có ít nhất 20 doanh nghiệp lớn tham gia chuỗi giá trị toàn cầu, giải quyết việc làm cho khoảng 84-85% tổng số lao động và đóng góp vào ngân sách nhà nước khoảng 35-40%. Đặc biệt, Đảng và Nhà nước kỳ vọng từ nay đến năm 2030, trình độ, năng lực công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số của kinh tế tư nhân sẽ thuộc nhóm 3 nước đứng đầu ASEAN và thuộc top 5 nước đứng đầu khu vực châu Á.

Tầm nhìn đến năm 2045, khu vực này được kỳ vọng phát triển nhanh, mạnh, bền vững và có năng lực cạnh tranh cao trong khu vực và quốc tế với khoảng 3 triệu doanh nghiệp hoạt động, đóng góp vào GDP cả nước trên 60%. Đồng thời, khối doanh nghiệp tư nhân được kỳ vọng sẽ chủ động tham gia vào chuỗi sản xuất và cung ứng toàn cầu ở giai đoạn này.

Những mục tiêu nêu trên đã thể hiện quyết tâm mạnh mẽ của Đảng và Nhà nước với mong muốn nâng cao vị thế của kinh tế tư nhân trong nền kinh tế quốc dân. Tuy vậy, để có thể đạt được các mục tiêu chiến lược nói trên, Việt Nam cần giải quyết nhiều vấn đề đặt ra như: hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường, cải thiện môi trường

đầu tư kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh của khối kinh tế tư nhân, thúc đẩy các doanh nghiệp đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, đảm bảo khả năng tiếp cận bình đẳng các nguồn lực phát triển của các doanh nghiệp. Ngoài ra, Nhà nước và doanh nghiệp cần có sự phối hợp đồng bộ trong việc triển khai các chương trình hành động cụ thể để hiện thực hóa các mục tiêu nói trên.

3. Thực trạng và thách thức đặt ra đối với phát triển kinh tế tư nhân hiện nay

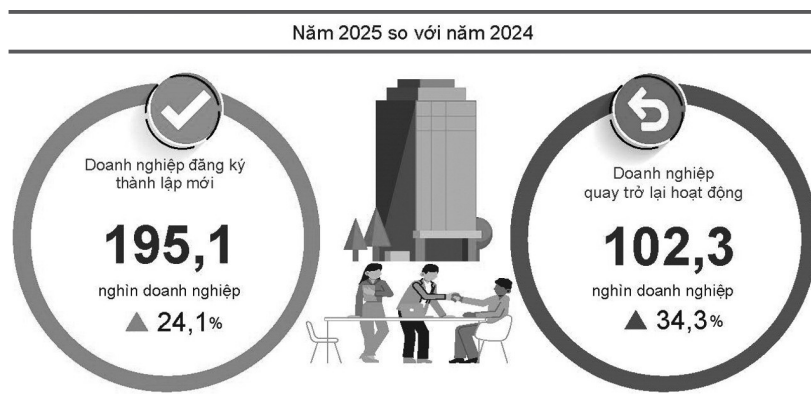
3.1. Những kết quả đạt được

Tính đến hết năm 2025, cả nước có trên 1 triệu doanh nghiệp đang hoạt động với tổng số vốn đăng ký bổ sung vào nền kinh tế đạt gần 6,4 triệu tỷ đồng (tăng 77,8% so với năm 2024), trong đó số vốn đăng ký tăng thêm của các doanh nghiệp đang hoạt động đạt hơn 4,4 triệu tỷ đồng (Cục Thống kê, 2026). Con số này đã thúc đẩy các doanh nghiệp đang hoạt động mở rộng quy mô vốn kinh doanh.

Năm 2025 cũng là năm ghi nhận mức tăng kỷ lục và phản ánh rõ nét sức sống mạnh mẽ của cộng đồng doanh nghiệp khi cả nước có gần 195,1 nghìn doanh nghiệp đăng ký thành lập mới với tổng vốn đăng ký đạt 1.919,2 nghìn tỷ đồng (tăng 24,1% về số doanh nghiệp và 24,1% về vốn đăng ký); hơn 102,3 nghìn doanh nghiệp quay trở lại hoạt động (tăng 34,3% so với năm 2024). (Cục Thống kê, 2026)

Kết quả từ Hình 1 cho thấy, vai trò và vị thế của kinh tế tư nhân đối với nền kinh tế toàn quốc không chỉ về sự gia tăng số lượng mà còn cho thấy mức độ

Hình 1: Số lượng doanh nghiệp đăng ký mới và quay trở lại hoạt động năm 2025 so với 2024

Nguồn: Cục Thống kê, Bộ Tài chính (2026)

phục hồi nhất định của môi trường sản xuất kinh doanh. Đây là cơ sở để Nhà nước đánh giá niềm tin và kỳ vọng của cộng đồng doanh nghiệp trong bối cảnh kinh tế trong nước và thế giới còn nhiều biến động.

3.2. Những hạn chế và thách thức

Có thể thấy, khu vực kinh tế tư nhân đã có những bước phát triển mạnh mẽ trong những năm qua và ngày càng khẳng định vai trò trong nền kinh tế quốc dân. Tuy nhiên, khu vực này còn đang đối mặt với nhiều hạn chế và thách thức trong bối cảnh kinh tế thế giới đang biến động nhanh, cạnh tranh quốc tế ngày càng gia tăng và yêu cầu phát triển kinh tế số trong kỷ nguyên hiện nay. Những hạn chế và thách thức này làm giảm khả năng phát triển bền vững và nâng cao năng lực cạnh tranh của khối kinh tế tư nhân.

Theo số liệu của Cục Thống kê, năm 2025, toàn quốc có hơn 114 nghìn doanh nghiệp tạm ngừng kinh doanh có thời hạn, gần 77 nghìn doanh nghiệp ngừng hoạt động chờ giải thể và khoảng 36 nghìn doanh nghiệp đã hoàn tất thủ tục giải thể (Cục Thống kê, 2026). Điều này cho thấy, sức chống chịu của các doanh nghiệp tư nhân còn khá hạn chế trước những biến động của nền kinh tế và áp lực cạnh tranh ngày càng lớn khi Việt Nam hội nhập sâu rộng vào nền kinh tế thế giới.

Thứ nhất, phần lớn các doanh nghiệp tư nhân hiện vẫn đang có quy mô nhỏ và vừa, tiềm lực tài chính còn hạn chế, khả năng tích lũy và tái đầu tư chưa cao. Nên khi thị trường có biến động, sức cầu phục hồi chậm hoặc chi phí đầu vào gia tăng, các doanh nghiệp dễ gặp tình trạng thiếu hụt dòng tiền và phải thu hẹp quy mô hoạt động (Cục Thống kê, 2026). Có thể nói, đây là một trong các nguyên nhân chính góp phần gia tăng số lượng doanh nghiệp phải tạm ngừng hoạt động hoặc rút lui khỏi thị trường thời gian qua.

Thứ hai, hiện nay, khả năng tiếp cận các nguồn lực phát triển của doanh nghiệp tư nhân còn gặp nhiều khó khăn khi gặp trở ngại trong tiếp cận vốn tín dụng do thiếu tài sản bảo đảm, năng lực quản trị tài chính còn yếu và điều kiện vay vốn còn khắt khe. Bên cạnh đó, nhiều doanh nghiệp khi tiếp cận công nghệ, dữ liệu và nguồn nhân lực chất lượng cao chưa thực sự thuận lợi, điều này đã ảnh hưởng đến khả năng mở rộng đầu tư và nâng cao năng lực cạnh tranh của khối

kinh tế tư nhân (Lê Thanh - Phượng Ngọc, 2026).

Thứ ba, kinh tế số đang ngày càng phát triển nhưng năng lực đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số của khu vực kinh tế tư nhân còn chưa đáp ứng được các yêu cầu về phát triển mới. Theo Đức Hiền (2026), nhiều doanh nghiệp tư nhân hiện chưa đủ nguồn lực để đầu tư cho nghiên cứu phát triển, ứng dụng các công nghệ hiện đại và thực hiện chuyển đổi số toàn diện. Điều này đã hạn chế năng suất lao động, chất lượng sản phẩm và khả năng tham gia chuỗi giá trị toàn cầu của doanh nghiệp Việt Nam, đặc biệt khi cách mạng công nghiệp lần thứ 4 đang diễn ra mạnh mẽ.

Thứ tư, những rào cản về thủ tục hành chính, cơ chế chính sách còn chồng chéo. Dù hiện nay, Nhà nước đã có một số chính sách hỗ trợ doanh nghiệp tư nhân nhưng chưa được triển khai đồng bộ, liên kết giữa doanh nghiệp tư nhân với khu vực FDI và doanh nghiệp nhà nước còn yếu, đã góp phần khiến khu vực kinh tế tư nhân chưa phát huy hết tiềm năng và lợi thế.

Những hạn chế và thách thức trên đã cho thấy, phát triển kinh tế tư nhân hiện nay không chỉ đòi hỏi sự nỗ lực đổi mới từ phía bản thân doanh nghiệp mà còn cần sự hỗ trợ đồng bộ từ Đảng và Nhà nước qua việc hoàn thiện thể chế kinh doanh, cải thiện môi trường kinh doanh và có các chính sách hỗ trợ hiệu quả.

4. Một số giải pháp đề xuất và khuyến nghị

Xuất phát từ thực tiễn phát triển của khu vực kinh tế tư nhân và tinh thần Nghị quyết số 68-NQ/TW, việc phát triển kinh tế tư nhân hiện nay đòi hỏi sự tham gia đồng bộ của Nhà nước, doanh nghiệp và xã hội nhằm tạo dựng môi trường thuận lợi cho khu vực kinh tế tư nhân phát triển và bền vững. Theo đó, cần tập trung thực hiện một số giải pháp trọng tâm như sau:

Thứ nhất, tiếp tục đổi mới tư duy, thống nhất cao về nhận thức và hành động về vai trò của kinh tế tư nhân trong nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa. Cần khơi dậy tinh thần khởi nghiệp, khát vọng làm giàu chính đáng, đổi mới sáng tạo và phát triển mạnh mẽ vai trò của đội ngũ doanh nhân trong phát triển kinh tế đất nước.

Thứ hai, đẩy mạnh cải cách thể chế và hoàn thiện hệ thống pháp luật, chính sách theo hướng minh bạch, ổn định và đồng bộ; bảo đảm quyền sở hữu tài sản, quyền tự do kinh doanh và quyền cạnh tranh bình đẳng của kinh tế tư nhân. Ngoài ra, cần tiếp tục cải cách thủ tục hành chính, giảm chi phí liên quan và tạo môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi cho doanh nghiệp phát triển.

Thứ ba, tạo điều kiện thuận lợi cho kinh tế tư nhân tiếp cận các nguồn lực phát triển về đất đai, vốn, công nghệ và nguồn nhân lực chất lượng cao. Nhà nước có thể đưa ra các chính sách hỗ trợ tín dụng phù hợp với khối doanh nghiệp nhỏ và vừa, tiếp tục thúc đẩy phát triển thị trường vốn và nâng cao chất lượng đào tạo nguồn nhân lực chất lượng đáp ứng được các điều kiện và yêu cầu của nền kinh tế số.

Thứ tư, thúc đẩy mạnh mẽ khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và chuyển đổi xanh trong khu vực kinh tế tư nhân. Các doanh nghiệp cần chủ động ứng dụng công nghệ hiện đại, nâng cao năng lực quản trị và đổi mới mô hình sản xuất - kinh doanh nhằm nâng cao năng suất lao động, chất lượng sản phẩm và năng lực cạnh tranh của bản thân trong bối cảnh hội nhập quốc tế.

Thứ năm, cần tăng cường kết nối giữa các doanh nghiệp tư nhân, doanh nghiệp tư nhân với doanh nghiệp nhà nước và doanh nghiệp FDI. Việc thúc đẩy hợp tác và liên kết sản xuất sẽ giúp kinh tế tư nhân nâng cao khả năng tham gia chuỗi cung ứng toàn cầu và mở rộng thị trường của doanh nghiệp Việt Nam.

Thứ sáu, chú trọng hình thành và phát triển hệ thống các doanh nghiệp lớn và vừa, các tập đoàn kinh tế tư nhân tầm cỡ khu vực và toàn cầu. Đồng thời, hỗ trợ khối doanh nghiệp nhỏ, siêu nhỏ và hộ kinh doanh phát triển. Việc xây dựng hệ sinh thái doanh nghiệp đa dạng và bền vững sẽ tạo động lực cho tăng trưởng kinh tế quốc gia trong dài hạn.

Thứ bảy, cần đề cao đạo đức kinh doanh, phát huy trách nhiệm xã hội và thúc đẩy mạnh mẽ tinh thần văn

hóa doanh nghiệp; tạo mọi điều kiện thuận lợi để đội ngũ doanh nhân phát huy vai trò trong quản trị và phát triển đất nước. Đây là yếu tố quan trọng nhằm xây dựng cộng đồng doanh nghiệp phát triển bền vững, gắn lợi ích doanh nghiệp với lợi ích quốc gia và xã hội.

Để các giải pháp trên mang lại thực sự hiệu quả, tác động đến kinh tế tư nhân phát triển trên quan điểm chung của Đảng, các chủ thể quản lý kinh tế nói chung cần tiếp tục rà soát, hoàn thiện cơ chế chính sách, tạo các điều kiện thuận lợi nhất để kinh tế tư nhân sử dụng tốt nhất các nguồn lực kinh tế mang lại những lợi ích kinh tế cho doanh nghiệp và nền kinh tế quốc gia.

5. Kết luận

Trong kỷ nguyên phát triển mới nhằm tiếp tục nâng cao tiềm lực, vai trò và vị thế của kinh tế Việt Nam, phát triển kinh tế tư nhân là một tất yếu khách quan, bảo đảm cho nền kinh tế đất nước ta phát triển xanh, bền vững, hiện thực hóa định hướng Việt Nam là nước phát triển giàu mạnh, nhân dân ấm no, phồn vinh, hạnh phúc.

Tinh thần của Nghị quyết số 68-NQ/TW đã thể hiện quyết tâm mạnh mẽ của Đảng và Nhà nước trong việc tạo lập môi trường thuận lợi giúp kinh tế tư nhân phát triển nhanh, bền vững và hiệu quả. Do đó, sự phối hợp đồng bộ giữa Nhà nước, doanh nghiệp và toàn xã hội trong hoàn thiện thể chế, cải thiện môi trường kinh doanh, thúc đẩy đổi mới sáng tạo và nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp là rất cần thiết.

Phát triển mạnh mẽ khu vực kinh tế tư nhân sẽ góp phần quan trọng để thực hiện xây dựng nền kinh tế độc lập, tự chủ, phát triển xanh và bền vững cũng như khát vọng của Đảng và Nhà nước đưa Việt Nam trở thành quốc gia phát triển, giàu mạnh, nhân dân ấm no, hạnh phúc ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

Bộ Chính trị (2025). Nghị quyết số 68-NQ/TW, ngày 04/5/2025 về phát triển kinh tế tư nhân.

Bộ Chính trị (2026). Nghị quyết số 79-NQ/TW ngày 06/01/2026, Nghị quyết của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế nhà nước.

Chính phủ (2026). Nghị quyết số 29/2026/NQ-CP, ngày 24/02/2026, Nghị quyết Ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 79-NQ/TW ngày 06/01/2026 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế nhà nước.

Cục Thống kê - Bộ Tài chính (2026). Bức tranh phát triển doanh nghiệp Việt Nam năm 2025. Truy cập tại <https://www.nso.gov.vn/du-lieu-va-so-lieu-thong-ke/2026/01/buc-tranh-phat-trien-doanh-nghiep-viet-nam-2025/>

Đức Hiền (2026). Kinh tế tư nhân trước ngưỡng cửa đổi mới sáng tạo còn nhiều thách thức. Thời báo Ngân hàng, truy cập tại <https://thoibaonganhang.vn/kinh-te-tu-nhan-truoc-nguonng-cua-doi-moi-sang-tao-con-nhieu-thach-thuc-178248.html>

Lê Thanh - Phượng Ngọc (2026). Nhận diện rào cản phát triển kinh tế tư nhân. Truy cập tại <https://vov.vn/kinh-te/nhan-dien-rao-can-phat-trien-kinh-te-tu-nhan-post1262331.vov>

Ngày nhận bài: 5/3/2026

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 20/3/2026

Ngày chấp nhận đăng bài: 12/4/2026

DEVELOPING THE PRIVATE SECTOR AS A KEY DRIVING FORCE OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE NEW ERA OF DEVELOPMENT

● **TRINH VIET TIEN**

Faculty of Economics,
Academy of Public Administration and Governance

ABSTRACT:

The private sector has long played a pivotal role in national economic development, contributing substantially to output, employment, and investment in Vietnam. Despite its growing importance and the increasing number of private enterprises, the sector continues to face significant constraints that limit its ability to realize its full potential, including barriers related to access to finance, technological capacity, institutional quality, and market competitiveness. In the context of the country's strategic development objectives for a new era of growth and international integration, strengthening the private sector has become a central policy priority. This study examines the current challenges confronting private enterprises and analyzes the conditions necessary to elevate the sector to a higher level of development. The findings provide a conceptual and policy-oriented foundation for enhancing the capacity, resilience, and competitiveness of private enterprises, thereby enabling the sector to serve as a more powerful engine of sustainable national development.

Keywords: economic development, private sector economy, national economy.